

MEIE KODU

Nr 15 (2974) LXII AASTAKÄIK

AUSTRALIAN ESTONIAN WEEKLY "OUR HOME"
Australia Post Printed Post Approved PP 231335/00058

Kolmapäev, 28. aprill 2010

Eesti keele õppimine Austraalias järsku moes

Kuigi olen parandamatult optimistina juba palju aastaid püüdnud Austraalias huvi äratada eesti keele õppimise vastu, on mu lootused pidanud viimaste aastatega kahanema. Eriti, kui loen juba Austraalia EestiSeltside Liidujuhatusekoosolekute protokollides paratamatusest, et meie eesti kogukonna asjaajamine peab inglise keele peale minema, kuna uued ametikandjad ei oskavat eesti keelt.

Sel puhul tuleb küll selline tunne peale, et miks siis näha vaeva, anda oma niigi vähest vaba aega ja energiat eesti keele õpetusele võimaluste loomiseks, kui meie valitud juhidki annavad heakskiidu kogukonnas võimust võtvale minna-laskmisele oma esivanematelt päritud keele säilitamisel, ammugi mitte selle pideval kasutuse ja lugemise kaudu arendamisel, veel vähem oma järeltulijatega järjekindlalt eesti keeles suhtlemisel, mis lastel võimaldaks vaevata eesti keele omandamist.

Kuigi olen öelnud, et nii kaua, kui on ka üks isik, kes tahab eesti keelt õppida, peab seda talle võimaldama, olin siiski Austraalia suhtes oma lootusi kaotamas. Üksikut täiskasvanud veel olid, kes soovisid õppida, kuid lapsi pole juba mitu aastat õpilaste hulgas olnud.

Suhtusin võrdlemisi skeptiliselt AES Liidu kultuuriala juhataja ettepanekusse koostada küsitlusleht avaldamiseks Austraalia eestlaste kodulehel www.eesti.org.au, et saada aimu eesti keele õppimise vajadustest. Kogemuste põhjal ei oodanud ma sellele suurt vastukaja. Küsitlus läks kodulehele 1. aprillil. Nähtavasti ei peetud seda aprillilajaks, sest järgmisel päeval oli küsitlusele tulnud igast Austraalia nurgast kokku juba viis vastust!

Tänaseks on juba registreerinud 20 täiskasvanut, kes soovivad hakata eesti keelt õppima. Soovijad on üle terve Austraalia mandri, neist 6 on Sydneyst (lisaks kahele praegu töötavale rühmale), pluss üks NS Walesis maalt; 3 Adelaide'ist (lisaks ühele töötavale rühmale), pluss üks 250 km Adelaide'ist; 3 Melbourne'ist, 2 Brisbane'ist ja üks Perthist. Ainult kaks vastajat on mitte-eesti tagapõhjaga. Selline arv vastajaid teeb suurt rõõmu, sest nähtavasti eksisteerib ühiskonnas siiski vajadus

eesti keele õppe järele. Võimalik, et tuleb veelgi õpilasi, sest eesti keele õppimine näib olevat moes!

Kui järgmistel päevadel laekus rohkem vastuseid, panin kodulehele ka üleskutse võimalikele õpetajatele, kes siia mandrile võisid olla juhuslikult sattunud. Ja imede ime! Vastaski väljaõppinud algkooli keeleõpetaja Marika Reiko, kes on vahetusüliõpilasena Melbourne'i Ülikoolis inglise keelt õppimas!

Vahepeal olin juhuslikult kuulda saanud, et EV aukonsul Anu van Hattem organiseerivat eesti keele õpetust Perthis. Arupärimisel selgus, et Perthis algab klass järgneval pühapäeval paari õpilasega kahe aasta eest sinna tööle tulnud ärijuhtimise erialal Eestis ülikooli lõpetanud Triin-Liis Härma käe all. Suunasin kohe 2 õpilast tema juurde.

Süvaõpetuse järele avaldas soovi keeleteaduse doktorant Brisbane'i ülikooli juures, Delaney Skerrett, kes on aasta Eestis ülikoolis käinud ja räägib eesti keelt juba päris soravalt. Ta nõustus ka ise vähemuskajaid õpetama ja nii oligi võimalik tema juurde üht algajat keeleõppijat juhatada.

Märtsis pöördus minu poole ka Tiiu Raabus Tasmaaniast, küsides nõu eesti keele õppevara kohta, kuna kavatses õpperühma asutada ligi kümnekonnale soovijale.

Adelaide'is on asunud õpetama Toronto Täienduskooli lõpetanud Kristina Lupp, kelle juurde ka mõned uued soovijad suunati. Sydney Eesti Majas eesti keelt õpetavad Ingrid Kaupuzs ja Aale Kask loodavad avada mai keskel uue algajate klassi.

Eestlaste keskustest kaugemal elavad ja erivajadustega eesti keelt õppida soovijad on kontakti viidud Skype'i kaudu õpetaja Eva Öimuga, kes ka Eestis olles hoolsalt individuaalõpetust annab, kui leitakse ajavahele vaatamata tunniks sobiv kellaaeg.

Niisiis on nüüdseks kõik potentsiaalsed õpilased juhitud võimalike õpetajate juurde vastavalt oma küsitluses väljendatud vajadustele. Võime südamerahuga jääda ootama aruandeid nende õpingute edukusest. Tõesti, eesti keele õppimine on Austraalias moodi läinud!

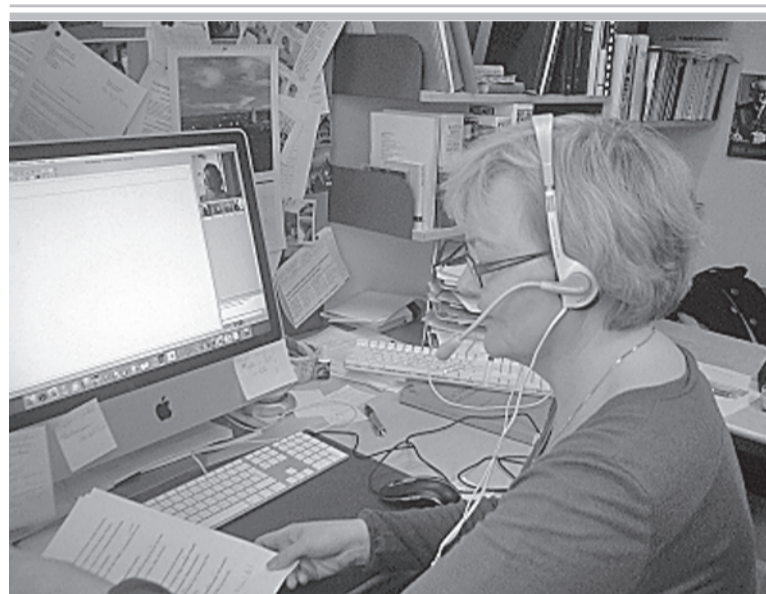
Kui nüüd mõned lapsevanemad ka oma võsuke registreeriks, küll leiaks nendelegi õpetaja ja siis võiks täiesti rahul olla! Sydneys ongi selline õpetaja end just meldinud - nii, et palun teatada lastest, kellele eesti keele õpetust soovitakse, telefonile 9436 3844.

Tiiu Salasoo
Austraalia Eesti Seltside Liidu
eesti keele õpingute
koordineerija
19.4.2010

EESTI KEELE ÕPETAJAD, KELLE POOLE VÕIB PÖÖRDUDA / TEACHERS OF ESTONIAN WHO MAY BE APPROACHED:

- Adelaide'is:** Kristina Lupp, kriss.lupp@mac.com
- Brisbane'is:** Delaney M. Skerrett, d.skerrett@uq.edu.au
- Canberras:** Reet Bergman, (02) 6166 0573 või etberg@grapevine.com.au
Michael Churchman, michael.churchman@anu.edu.au
- Hobartis:** Tiiu Raabus, 0411642740 trraabus@gmail.com
- Melbourne'is:** Marika Reiko, 0457044960 või Karmen.sade.001@gmail.com
- Perth'is:** Triin-Liis Härma, triinliis82@hotmail.com
- Sydney's:** Ingrid Kaupuzs, ingridzs@hotmail.com
Aale Kask, aale.kask@gmail.com

Skype'i kaudu õppida soovijad ja üldinformatsioon:
Tiiu Salasoo, (02) 9436 3844 või salasoo@ihug.com.au

Uppsala ülikooli eesti keele lektor Virve Raag alustab Interneti-põhist eesti keele tundi, õpilased kogunevad ekraanile. Foto: erakogu

Kuidas näeb välja keele Interneti-põhine õpe?

Tunni alguses logivad õpetaja ja õpilased virtuaalsesse õpperuumi sisse. Selleks peab olema arvuti, Interneti-ühendus ja Marratechi programm. Kel on kaamera, on teistele nähtav. Hääl on alati kuulda ja kuvaril näha õpilase nimi. Kõik näevad õpetajat ja seda, mida õpetaja või kaasõpilane kuvarile ehk tahvlile kirjutab.

Kataloogides ja mappides on õppejõudude loengud, harjutused, testid, eestikeelsed laulud, klõpsa ja otsi, mida soovid, kuula just seda loengut ja nii mitu korda, kui soovid. Võid ka loengu või eestikeelse rahvalaulu mp3-mängijasse laadida ja metsa seenekorjaminele kaasa võtta.

E-õpetuse eeliseid on mitmeid, eelkõige on see mugav õpilastele. Nüüd ei pea eesti keelt õppida soovijad enam oma elu ümber korraldama, et keeletundi kohale sõita. Piisab, kui sul on arvuti, Interneti-ühendus ja kaamerasil. Õpilastele on Interneti-põhine keeleõpetus ühtviisi kättesaadav igas maailma nurgas. Arvuti vahendusel saavad tunnis kokku õpilased, kellest üks istub Stockholmis, teine Londonis või Saksamaal.

Loengud on salvestatud helifailidel ja neid võid endale sobivas olukorras kuulata. Virve Raag, eesti keele lektor Uppsala ülikoolis, näeb Interneti-põhisel keeleõppel nii plusse kui ka miinuseid. Tema arvates õpivad õpilased võrguõpetusega keelt kiiremini ja ka häälduse omandamine sujub lüpsamalt kui klassiruumis õppides, kuna helifaili õpetaja häälega saab edasi-tagasi kerida nii kaua, kui soovid ja tunned, et hääldus õpetaja omaga sarnanema hakkab. Võrku on ka lihtne lisamaterjali – harjutusi ja teste – üles panna.

Interneti-põhise keeleõppe miinuseks loeb Virve Raag nõrka sotsiaalset külge. „Kui keelegrupp ikka igal nädalal loengutel kokku saab, tekib ühtekuuluvustunne, ühised peod, ühised arutelud ja ettevalmistus. Arvuti teel suhtlemine on anonüümsem. Klassi ees seistes on õpilastega silmside, õpetaja näeb kohe, kui õpilased hakkavad väsima või kui keegi ei saa aru, arvuti ekraani taga paistab õpilasest sageli vaid nimesilt. Kõigil pole ju kaamerad sisse lülitatud ja mõnikord ei teagi, kas õpilane on ikka arvuti taga või läks korraks hoopis toast välja. Ka on raske meeles pidada, kelle käest olen juba korra midagi küsinud ja kelle käest mitte.“

Anu Kaupmees
Õpetajate Leht, 29.01.2009

Internetipõhiseid materjale iseseisvaks eesti keele õppeks:
ekkm.einst.ee/sisu/internetipohised-materjalid/

Eesti pürib Euroopa IT-agentuuri asukohamaaks

Siseminister avalikustas Eesti pakkumise Euroopa Liidu infotehnoloogia agentuuri asukohamaaks kandideerimisel, millega püütakse liikmesriike veenda Eesti kasuks otsustama.

Siseministeri kodulehelt saab kogu Euroopa vaadata, milline on Eesti nägemus ELi infotehnoloogia agentuurist ehk ELi õiguse, vabaduse ja turvalisuse valdkonna IT-süsteemide operatiivjuhtimise ametist.

Eesti on huvitatud uue alles asutatava asutuse toomisest Eestisse, muutmaks seda üle-Euroopaliseks kompetentsikeskuseks.

"Eesti on küllaltki pikaajaliselt seadnud oma eesmärgiks selgitada liikmesriikidele infotehnoloogia agentuuri vajalikkust Euroopa Liidus, tema tuleviku eesmärkidest," ütles riigikogu ELi asjade komisjoni esimees Marko Mihkelson.

Siseministeri IT-agentuuri pakkumist ette valmistanud nõunik Piret Lilleväli kinnitas, et agentuuri on väga vaja, sest mitmed infotehnoloogilised arengud on ELis takerdunud.

"Näiteks võiks ma tuua Schengeni infosüsteemi uue põlvkonna süsteemi loomise, mis on hilinevad üle nelja aasta ja hilineb veelgi, samuti on takerdunud viisainfosüsteemi loomine," ütles ta.

Eesti võistleja infotehnoloogia agentuuri asukohamaa taotlemisel on Prantsusmaa, kus on juba mitu euroliidu institutsiooni, sealhulgas Euroopa Parlamendi teine peamaja. Lillevälja sõnul on Prantsusmaa

Foto: ERR

pakkumine paraku üsna üldsõnaline.

Eesti lähtub põhimõttest, mille kiitis heaks 2003. aastal Euroopa Ülemkogu, et liidu tasakaalustatud arengu nimel tuleb uued institutsioonid paigutada uutesse liikmesriikidesse.

"Kui see ei toimi sel korral, siis ei pruugi see toimida ka edaspidi ja sel juhul oleks Euroopa Liidu tasakaalustatud areng sõnakõlks," leidis Lilleväli.

Eesti taotlusel on toeks meie e-riigi kuvand ja kiire areng infotehnoloogia valdkonnas.

Välisministri Urmas Paeti sõnul saab neis asjus ka kokkuleppeid teha. "Eesti on mõne teise riigi puhul toetanud või toetamas neile huvitavaid asju ja siis on vastu lubatud toetus meile kui infotehnoloogia agentuuri kandidaatriigile," ütles Paet.

Agentuuri avamiseks Eestis teeb riik umbes 300 miljoni kroonise investeeringu. Euroopa kompetentsikeskus tooks aga siia töökohti, rahvusvahelist haaret, IT firmadele võimaluse kaasa lüüa ja rahvusvahelist

kogemust saada. Eesti kasuks räägib ka siinne küberrünnakute tõrjumise kogemus.

"Me ei ole ju kandideerinud suvalisele Euroopa Liidu asutuse asukohale, vaid selle asutuse asukohale, kus me leiame, et meie keskkond ja kogemus võiks anda lisaväärtuse," lausub Mihkelson.

Prantsusmaa ja ka Saksamaa on väljendanud kartust, et agentuuri asutamine Eestis on kallim, kui Strasbourgi mõnede asutuste lisamine.

"Meie arvutused näitavad, et investeerimine selle asutuse loomiseks ja ka hilisem tööse rakendamine ei ole mitte kallim, vaid isegi efektiivsem, nii et ka kulupoole argument räägib meie kasuks," ütles Mihkelson.

Euroopa justiits- ja siseasjade nõukogus on veel sel kuul infotehnoloogia agentuuri küsimus arutelul. Jätkub ka Eesti lobitöö, näiteks tutvustab riigikogu Euroopa asjade komisjon teemat järgmisel nädalal Itaalia kolleegidele.

Kadi Alatalu, ERR, 11.04

Vene ärieliit soovib suurendada kaubavahetust Eestiga

Venemaa ärieliit ootab nii Venemaa kui Eesti võimuesindajatelt poliitiliste takistuste kõrvaldamist vastastikuse kaubavahetuse teel, esialgsete märkide järgi toetab suhete arendamist ettevaatlikult ka Kreml.

Kui nüüd uusi arusaamatusi ei järgne, ollakse valmis vanu asju unustama. Niisugused tunduvad olevat Moskvast tulevad märgid, nagu näiteks Eesti ja Vene tööandjate vahel eelmisel nädalal allakirjutatud koostöökokkulepe.

Veel mõni aasta tagasi oleks niisugune lepe olnud võimatu. Nüüd on tulnud Moskvast väike peanoogutus ja enam ei räägita Eesti poliitilistel põhjustel karistamisest. Tähelepanuväärseks tuli algatus lepingu sõlmimiseks just Vene poole pealt, kes ootab Eestilt eeskätt pragmatismi.

"Oleks soovitatav näha signaale, et osa meie lähiajaloo mitte

kõige meeldivamaid lehekülgi kui mitte just suletaks, siis vähemalt võiks neid vaadata läbi mingite uute sündmuste prisma. Eesti riigipea osalemine võidupidustustel oleks just selliseks signaaliks," nentis Venemaa töösturite ja ettevõtjate liidu president Aleksandr Šohhin, kes on ka peaminister Vladimir Putini nõunik.

Šohhin loodab, et Kremli positsiooni pehmenemisele vastavad samaga ka Eesti poliitikud. "Kuidagi ei tahaks, et erinevad valimiseelsed ideed mõjutaksid Eesti poliitikuid, kes tahaksid mängida majanduskaarti välja valimiseelse kampaania käigus," ütles ta.

Riigiduma majanduspoliitika ning ettevõtluse komisjoni esimees Jevgeni Fjodorov leidis, et mida vähem on riikide suhetes poliitikat, seda parem nii Eesti kui Venemaa kodanikele. "Ühemõtteliselt. Poliitika

peab täielikult kõrvale jätma," lausub Fjodorov.

Ärimeestele pole vaja mitteametliku majandusblokaadi võimaliku lõppemise tähtsust selgitada.

"Praegu tuleb igale poole vaadata, kus on võimalik Eestil eksportida. Ei saa olla kinni ainult Euroopa ühisturust," ütles Eesti tööandjate keskliidu president Enn Veskimägi.

Vene ärieliit loodab, et kaks maad võtavad peagi uues käsiloleva piirileppe sõlmimise, mis oleks selge näide kasvanud usaldusest.

Krister Paris, ERR, 20.04

**XXIII EESTI PÄEVAD
AUSTRALIAS
Adelaide
27.-31. detsember
2010**

Tallinnas algab täna NATO välisministrite kohtumine

Tallinnas algab täna NATO liikmesriikide välisministrite kahepäevane mitteametlik kohtumine, millel töötavad tulla peateemadeks allianssi strateegiline kontseptsioon ja laienemine, NATO-Venemaa suhted, tuumarelvastuse kui heidutusvahendi tulevik, raketikaitse ja Afganistani missioon.

Kohtumised toimuvad mitmes paigas Tallinna kesklinnas: Swisotelis, Radissoni hotellis, Estonia teatris ja lisaks on avatud pressikeskus Olümpia hotellis. Külalistele korraldatakse ka kontsert, kus nad saavad kokkupuute Eesti kultuuriga.

Välisministrite kohtumise raames toimuvad kahel päeval mitmed kohtumised Eesti riigijuhtidega. Näiteks saavad välisminister Urmas Paet, president Toomas Hendrik Ilves ja peaminister Andrus Ansip kokku USA riigisekretäri Hillary Clintoniga.

Urmas Paet ja Hillary Clinton annavad 22. aprillil kell 12.35 välisministeeriumis ühise pressikonverentsi, millest teeb otseülekanne ka ERR-i uudisteportaal.

Riigikogu esimees Ene Ergma osaleb NATO välisministrite kohtumisel neljapäeva õhtusel tööõhtusöögil. Toomas Hendrik Ilvese ja NATO peasekretäri Anders Fogh Rasmusseniga kohtumine leiab aset neljapäeval kell 11.30, mõni tund varem, kell 9.30 kohtub Rasmusseniga Andrus Ansip.

Puudujaid vähe

Seoses Islandi tuhapilvest tingitud logistikaprobleemidega ei osale kohtumisel Gruusia, Uus-Meremaa ja Kanada välisminister, lähenevatest siseriiklikest valimistest tingituna otsustas Tallinna mitte sõita Suurbritannia välisminister.

ERR, 22.04

Eesti rahvaarv vähenes aastaga 288 inimese võrra

Eestis elas tänavu 1. jaanuari seisuga statistikaameti andmetel 1.340.127 inimest, võrreldes möödunud aastaga on inimeste arv 288 võrra vähenenud.

Mehi elas tänavu 1. jaanuari seisuga Eestis 617.323 ja naised 722.804. Meeste arv on võrreldes mullusega kasvanud ja naiste arv kahanenud.

Vanuserühmadest on võrreldes mullusega kõige enam vähenenud 15-19-aastaste inimeste arv ning kõige enam kasvanud 60-64-aastaste inimeste arv.

Vanemaid kui 60-aastaseid inimesi elas tänavu 1. jaanuari seisuga Eestis 302.271 ning võrreldes mullusega on seda 4390 inimese võrra rohkem.

Riigikogu võttis aprillis vastu pensioniiga tõstvad seadusemuudatused. Seaduse jõustumisel hakkab pensioniiga tõusma pärast meeste ja naiste pensioniea võrdsustumist 2017. aastal kolme kuu kaupa aastast ning jõuab aastaks 2026 65-ni. Praegu on meeste pensioniiga Eestis 63 aastat, naistel tõuseb see seniselt 60,5 aastalt 63-ni aastaks 2016.

BNS, 19.04

TÜ nimetaks end seaduses rahvusülikooliks

Tartu Ülikool. Foto: ERR

Muutmisel olevasse Tartu Ülikooli (TÜ) seadusesse tahetakse esmakordselt sisse kirjutada kinnitus, et just Tartu Ülikool on Eesti rahvusülikool.

Tartu Ülikooli on rahvusülikooliks peetud kogu aeg, ent nüüd tahetakse seadusesse selgelt kirja panna, mis on rahvusülikooli roll ja kuidas on see jaotunud ülikooli ja riigi vahel.

Siiski ei tähendaks rahvusülikooli mõiste ainult näiteks kultuuri ja keele hoidmist või arstiteaduse õpetamist. Tartu Ülikooli rektori Alar Karise sõnul tähendab see kasvõi ajaloolist hoonestust, raamkogu või botaanikaeda. "Me peame kõiki neid ressursse üleval hoidma ja see on rahvuslik vara," märkis Karis.

ERR, 19.04

Kultuuriklubi usutlus ehk kaheksa küsimust Tõnu Aavale

1. Millal ja miks tekkis Sul huvi Austraalia külastamise vastu?

Huvi Austraalia vastu oli mul juba varases nooruses. Põhjuseks arvan ma olevat tema kauguse ja eraldatuse. Et umbes nagu Eesti saared. Igaüks sinna käppima ei saa ja ei aja küüneviha sisse. See pole muidugi mingi armastuse põhjus. Siis ütles veel üks kui teine tüdruk, et tema unistuste maa on Austraalia. Oi, vaata, kui ühtemoodi unistused meil on! Ja ikkagi ei ole see mingi armastuse algus. Ega põhjus. Aga armastusel ei olegi põhjust. Kui tunned ja tead, mida armastad, siis on selge. Aga kui igatsed kuud, mis särab läbi öö, siis seda ei saa põhjendada. Nii et ma ei oskagi täpset vastust anda.

2. Etendusi oli 4: Melbourne'is, Sydneys, Thirlmere's ja Brisbane'is. Kuidas kirjeldaksid kodust ja kuidas väljaspool Eestit asuvat publikut? Kas arvad oma sõnumit kohale jõudvat?

Kui peaksin võrdlema Eesti ja Austraalia kontsertide publikut, tuleb alustada nende arvukusest. Kui palju on neid saali kogunenud. Minu repertuaari valdav osa on huumor, nali, mille peale kas naerdakse, kui see ei ole naljakas. Ja siis on kõigil piinlik. Just nagu igapäevases elus seda ette tuleb. Ja siin pole mingit erinevust. Saalis istuvad kümnet inimest kell seitse õhtul ei aja naerma ei Charly Chaplin, Benny Hill ega Rowan Atkinson. Inimestel on lihtsalt ebamugav. Meie õnneks oli igal pool Austraalias saalis inimesi üle kriitilise piiri ja nad olid heatahtlikud, rõõmsameelsed ja julged reageerima. Otsida erinevust koduse ja kaugel Austraalia publiku vahel on laias laastus võimatu. Hoopiski saab määravaks, kas nad on akadeemikud, autojuhid, abitöölised

Tõnu Aav ja Rein Aedma QLD ja NSW piiril. Foto: Heidi Aedma

või asotsiaaliid. Mängu tuleb seegi, kas on laupäeva või esmaspäeva õhtu. Eestis märkan ma vahet ka selles, kas vaatajad on omavahel tuttavad – üks kollektiiv. Siis on nad märksa elavamad. Austraalia eestlased on kaua elavast esitusest eemal olnud ja on seepärast väga ootusärevad ja tähelepanelikud. Ja intelligentid. Leiavad üles ka peidetud alltekstid, reageerivad elurõõmsalt ja häälekalt. Sellega loovad nad saali õige õhkkonna ja tõmbavad kaasa ka tagasihoidlikuma osa publikust.

3. Mida arvad, kas oled Austraalias elavale eestlasele tuntud rohkem kui estraadinäitleja, draamanäitleja või telefilmistaar serialist „Õnne 13“?

Siin ei saa ma küll kellegi eest rääkida. Vahest ainult nii pal-

ju, et draamanäitlejana mind Austraalias paljud tõesti näinud ei ole. Estraadinäitlejana on nüüdseks ehk pisut kujutuspilti juba olemas. Aga telefilmis olemine kohtunud ja loodan, et kohtume veel. Mingi telefilmistaar ma nüüd kohe kindlasti ei ole. Felix Vissi kui endist kommunisti meeldib mulle mängida küll, sest negatiivsed kangelased on üldse näitlejate lemmikud. Neis on rohkem värve ja nüansse. Igatahes rohkem kui helesinistes positiivsetes tegelastes.

4. Eesti Vabariigi Kultuuriministeerium on kuulutanud 2010. aasta nn „lugemisaastaks“ ja kutsub üles korraldama ettelugemispäevi kogu Eestis, samuti väljaspool Eestit. Oled armastatud-tuntud raadiohääli. Mida soovivad ettelugemiseks Austraalias?

Ettelugemispäevad meenuvad mulle nõukogude vene ajalehe „Iskra“ ette lugemist revolutsioonijärgsel Venemaal, kui kirjaoskamatus oli üldlevinud. Veel on üks kehv mälestus Vilde 150-ndast sünnipäevast, kui Endrik Kerge ja Maatra vallavalitsus viisid ellu „Maatra sõja“ ettelugemise kaanest kaaneni seitsmekümne esineja osavõtul kella seitsemest õhtul kuni järgmise päeva kella viieni...ühtejutti(!). Asi algas kenasti ja pidulikult. Lugesid Riigikogu liikmed, kultuuriminister ning kirjanikud. Öösel kell 4 tukkus tribüünil üks vanamees ja mina lugesin. Et end mitte täiesti idioodina tunda, kujutlesin, et loen Maatra meeste vaimudele, kes siinsamas põllul surnuks peksti... Ettelugemise idee võeti Rakverest, kus „Kalevipoeg“ samal moel ette kanti. Ju see

siis on kultuurisündmus. Aga ettelugemiseks kõlbab kõik, mis kõlbab vaikselt omaette lugeda. Raamatud on kuldväärt kaaslased siin elus. Lugege ette „Minu pere ja muud loomad“.

5. Missugune on Sinu suhe luulesse ja luule esitamisesse?

Mulle meeldib luule, kui seda vaikselt omaette lugeda. Et seda valjult teha, nii et kuulajatelegi naudingut pakkuda, selleks tuleb ropult vaeva näha. Ma mõtlen juhul, kui looja pole seda andi ohtrasti hälli kaasa pannud või neli aastat karmi koolitust läbi tehtud. Aga see töö kannab vilja, kui luule endale meeldib ja rütm ning riim, kui see olemas on, hinges helisema hakkab. Kui hakkab, siis jõuab ka kuulajani.

6. Sydneys on 8 aastat algul Sydney Eesti Senioride Koondise ja hiljem Kultuuriklubi egiidi all tegutsenud isetegevuslik luuleteater „Muusajüngrid“. Oled Sa sellest midagi kuulnud?

Kahjuks ei ole ma teie luuleklubist kuulnud. Aga mul on nii kerge ja hea meel uskuda, et see on üks väärt asi. See toob tegijatele endile palju rõõmu, sest temaga kaasneb kohustus hästi teha, vaeva näha ja teistele rõõmu pakkuda. Ja see rõõm on suurem, kui hommikune linnulaul, milles sinu enda panust ei ole.

7. Käivad jutud, et kandidiidid Oskar Lutsu huumoripreemiale. Kas kommenteeriksid lähemalt?

Huumoripreemiale ma ei kandideerinud. Sinna ei kandideeritagi. Lihtsalt ühel päeval helistatakse sulle koju ja öeldakse, et žürii pidas suure vaidluse ja otsustas sulle anda. Mulle sattus ta kahekümne teisenä. Auhind antakse välja kirjanikele, sest Oskar Luts oli ikkagi kirjanik. Ja seda suurem au oli see rahapatakas ja kingituste kuhi saada näitlejana. Tore oli pidutseda, akna all voolamas Paunvere jõgi ja kurgust alla voolamas apteekri „Punli õli“. Koolimaja ümbrus oli vaikne. Palamuse on ikka tõesti Paunvere.

8. Kas jäid oma Austraalia-reisiga rahule ja kas on tekkinud soov uuesti seda maad külastada?

Austraalia-reisiga jäin muidugi ülimalt rahule, kuigi see maksis mulle John Gabriel Borkmanni osa Ibseni samanimelises näidendis ja teatrijuhtidele mulje, et mulle on Austraalia tähtsam kui teater. Aga Austraaliasse tuleksin kindlasti tagasi.

Usutlesid Heidi ja Rein Aedma
Gold Coastis, märtsis 2010

Sydney Estonian Parents' and Friends' Association 'Sõrve Sõbrad'

Sõrve Sõprade aasta peakoosolekul, 28.märtsil 2010 a., valiti juhatusse:

Esimees: Lembit Suur

Abiesimees: Maie Pikkat

Kirjatoimetaja: Kaili Lehtsalu

Laekur: Aino Matwisyk

Protokolija: Marissa Pikkat

Laagrijuhtkonnaga vahendajad: Toni Lehtsalu ja Kati Koreneff

Täiskasvanutega vahendaja: Neil Warner

Meedia: Indrek Tults

Revisiooni Komisjon: Alar Lehtsalu ja Peeter Muttik

TRIVIA NIGHT

A Sõrve Sõbrad fundraising event supporting Sõrve - Estonian Children's Summer Camp

Saturday 15th May 2010 6:30pm

first question at 7pm

'Eesti Maja'

141 Campbell Street, Surry Hills

Snack food and soft drinks available

\$10 per person

Tables of 8

RSVP by Monday 10th May 2010

Email - sorve.uritused@hotmail.com

Kati - 0414 451554 or Toni - 0421 417719

Games, raffles & lots of fun for the whole

Meie Kodu vanemaid numbreid on võimalik lugeda ka internetis
Vaata veebilehelt <http://www.eesti.org.au/estonian-news-meie-kodu/>

ÕHTU AUSTRALIAGA

Mati Viil jagab Austraalia muljeid. Fotol keskel Uno Loop, Tõnu Aav, Valve Kirsipuu. Foto: erakogu

„Miks Sa meile oma Austraalia filme ei näita?“ küsis minult Tallinn Teadlaste Maja direktress pr Sirje Arro. Aga tõepoolest: miks ka mitte!!!

Ja nii sündiski: 14. aprillil algusega kell 17.15 algas Tallinna Ülikooli kohvikus „STRIX“ minu kahe viimase Austraalia reisi filmide õhtu. Palusin kohale ka inimesed, kes äsja olid sealtmaalt tulnud: klassiõde Mare koos abikaasa Raivo Ebrasega, Tallinna Ülikooli õppejõud Aivar Jürgenson ning näitleja Tõnu Aav. Oktoobrikuus laulab Austraalias eestlastele meie legendaarne Uno Loop.

Õhtu avas eesti kauaaegne poliitik pr Valve Kirsipuu, kes rääkis oma ammusest reisist maakera kuklapoolele. Sellele

järgnes minu esimese reisi film aastast 2006. Selle filmi muusika ja laulusõnad on kirjutatud Austraalias ansambli „Suveniir“ juhi Heldur Jõgioja poolt. Nii mõnigi publikust tundis filmis ära tuttavad kohad, kaunid meloodiad ja inimesed. Kohati tundus, et me kõik tunneme üksteist.

Teine etteaste andis fotode näol ülevaate minu teisest, 2009 aasta reisist. Sealt jäi aga suhu mõru mekk: eestlasi on viimasel ajal Austraaliasse reisinud väga palju. Kes turistina, kes tööle, kes niisama huvireisile.

Oma viimasel reisel kogesin inimeste juttude põhjal, et mitte kõik, kes Maarjamaalt kuklapoolele reisivad, ei õigusta seda usaldust, mida neile pakutakse.

Ja see ongi see tõrvatilk meepotis, mis võib ära rikkuda kogu ettevõtmise, mis siiani ilusasti töötas.

Iga inimene, kes reisib, peab endale aru andma, miks ta sinna läheb ja kuidas edaspidi oma elu rajab. Küll aga tekitab häbi ja piinlikkust see, kui külalislahkust kuritarvitatakse ja oma eluga toime ei tulda.

Kogu õhtu kulges meeldivas õdusas meeleolus. Nii mõnigi avaldas soovi kunagi Austraalias ära käia.

Lõpetaks oma mõtteavalduse sõnadega: head inimesed, reisi-ge nii, et teist häbiplekki maha ei jääks ja teid ikka hea sõnaga meenutataks.

Mati Viil
Tallinn, 17. aprill 2010

Eesti tomatikorjajad Austraalias: meid koheldi nagu orje!

Kolm Eesti noort seljakoti-reisijat pöördusid koos teistest riikidest pärit kaaslastega Austraalia kohaliku ajalehe poole kaebusega, et neid koheldi Bundabergi tomatikasvanduses nüruselt.

Noored väitsid ajalehele News Mail, et nad pidi maksma majutuse eest ette rohkem kui nad tomatite korjamisega teenisid. Neile tasuti neile tomatite korjamise eest vähem kui lubatud, nende järelevaatajad aga karjusid pidevalt ja keeldusid andmast joogivett.

Eestlased Silver Raudsepp, Reily Tammepärg ja Rein Vahur pandi ööbima tuppa, kuhu pidi mahtuma kokku 16 inimest. Üks nädal majutust maksis 161 Austraalia dollarit, ehk ligi 1700 krooni. Transpordi eest tomatipõllule küsisid Bundabergi farmi juhid lisaks 42 dollarit ehk umbes 440 krooni.

Tööle palkas neid keegi

„Max“, kes oma perekonnanime ei öelnud.

Rein Vahur ütles lehele, et tundis end hotellis elades ja tomatikasvanduses töötades nagu ori.

„Nad ütlesid, et garanteerivad vähemalt kolme päeva jagu tööd, kuid vahel jätkus seda ainult kaheks tunniks.“

Selle tulemusena on noored seiklejad nüüd rahaliselt hülmas seisus kui enne farmis töötamist.

„Oma palka ei saanud me kunagi õigesti. Raha eest tuli alati võidelda,“ ütles Vahur.

Tema kaaslane Silver Raudsepp lisas, et järelevaatajad ähvardasid korjajaid pidevalt.

„Meie peale karjutakse terve päev, nagu oleksime mingid loomad,“ väitis Raudsepp. „Nad kisavad pidevalt „tööta kiiremini“, „korja rohkem“, „kasuta kahte kätt“. Nad ähvardavad, et vallandavad meid, kui me ei

kiirusta.“

Raudsepa sõnul vallandati viis seljakoti-reisijat selle eest, et nad oma töödejuhatajalt viis tundi järjest vett kerjasid.

Farmi omanik eitas, et noortele korjajatele on liiga tehtud. Eesti korjajad põllule palganud „Max“ sõnas, et pidev karjumine on korjajate tööle panemiseks vajalik. „Neile tuleb öelda, mida on vaja teha.“

Bundabergi farmi omaniku SP Exportsi üldjuht Andrew Philip kinnitas, et nad uurivad süüdistusi põhjalikult.

Eesti Ekspress, 10.03

Sydney Eesti Selts "Eesti Kodu Linda" kutsub EMADEPÄEVA KONTSERDILE "KÜLAELU"

Laupäeval 8. mail, kell 14.00
Sydney Eesti Majas

"In Harmony" kontserdi kavaga esinevad
"Löke" koos "Virmaliste" rahvatantsuga

Kontserdile järgneb kohvilaud
Sisepääs tasuta

Tartus alustab tööd võimas kobrararvuti

Teisipäeval alustab Eesti hariduse ja teaduse andmesidevõrgu EENet kontor is tööd kobrararvuti, mis on avatud kõigile Eesti teadus- ja arendusasutustele.

Kobrararvutiks nimetatakse suurt hulka kokkuühendatud arvuteid, mida saab kasutada ühe superarvutina. EENet hankis haridus- ja teadusministeeriumi teatel Eesti teadlaste arvutusülesannete lahendamiseks kobrararvuti, milles on 50 nelja tuumaga protsessorit, 32 videoprotsessorit, igäüks 240 tuumaga, ja terve kobararvuti peale kokku ligi 60TB kõvakettaruumi. Uus kobrararvuti võimaldab teostada ühe sekundi jooksul arvutusi, mis tavalise lauarvuti peal võtaks aega 130 minutit.

Kobrararvuti on ühendatud EENeti magistraalvõrku 10 Gbps kiirusega. Kõik seadmed on varustatud katkematu toitepingega. Juhtarvuti ja võrguseadmete jaoks tagab pikemate voolukatkestuse korral vajaliku toite diiselgeneraator.

EENetis valminud uus kobrararvuti on avatud kõigile Eesti teadus- ja arendusasutustele, aga tulevikus vajadusel ka haridus- ja kultuuriasutustele.

Kobrararvuti lülitab teisipäeval sisse haridus- ja teadusminister Tõnis Lukas.

BNS, 20.04

Kirjandusmuuseum hakkab raamatuid digitaliseerima

Eesti Kirjandusmuuseum plaanib Euroopa Liidu struktuuritoetuste abil viia läbi projekti haruldaste raamatute ja käsikirjade digitaliseerimiseks, et hiljem oleks neid materjale võimalik veebikeskkonnas vaadata.

Projekti lõppedes saab kahe aasta pärast elektroonilisi kanaleid kaudu ligipääsetavaks kokku 240.000 lehekülge eesti kultuuri seisukohalt olulisi trükiseid ja arhiivimaterjale nii kirjandusmuuseumi arhiivraamatukogust, Eesti Rahvaluule Arhiivist kui kultuuriloolistest arhiivist, teatas projekti juht Kadri Tüür.

Skaneeritavate trükiste valiku aluseks on 2005. aastal erinevate mäluasutuste koostöös valminud nimekiri "Eesti trükise Punane Raamat 1535-1850" ja tänava koostatav "Eesti trükise Punane Raamat 1851-1917". Projekti raames skaneeritakse ka mitmeid teistes eesti raamatukogudes leiduvaid haruldaste trükiste ainueksplandre.

Töö teostavad riigihanke võitnud Tartu ülikooli, rahvusraamatukogu ja OÜ Mandragora digiteerijad ning konservaatorid.

Digiteeritud trükised arhiveeritakse digitaalarhiivis DIGAR ning tehakse kasutajatele kättesaadavaks elektronkataloogi ESTER kaudu. Skaneeritud käsikirju säilitatakse selleks otstarbeks loodavas failirepositooriumis, millele luuakse oma kasutajaliides. Repositooriumi seadmed tarnib Infosüsteemide OÜ ning tarkvara selle kasutamiseks valmib koostöös AS-iga Piksel.

BNS, 19.04

ÜEKN esindaja Eestis Aho Rebas. Foto Tiiu Pikkur

Mis tundeid äratav mõiste „väliseestlane“? Kas positiivseid, negatiivseid, segaseid või ükskõikseid? Eks see oleneb iga inimese enda tagapõhjast ja sellest, kuidas tema kokkupuuted on olnud välismaal elavate rahvusaastastega. Siin sobiks küsida, kes on üldse eestlane ja kes ei ole – ja kes on sel juhul väliseestlane? On lihtsam neid küsimusi esitada, kui vastuseid leida. Katsun siiski mõne küsimuse kohta oma arvamuse esitada, seega lootes vähendada ekslikke eelarvamusi väliseestlaste kohta.

Mõned eestlased, kes oma kuuluvuse tõttu välis- või kodueestlaste hulka on kogenud diskrimineerimist, ei luba üldse eristada eesti rahvusest inimesi, vaid väidavad üsna ägedalt, et „oleme kõik samasugused eestlased, vaatamata elukohale.“ Sellise väitega kaldub probleemist kõrvale, kuna me igapäevaselt ja praktilistel kaalutlustel liigitame nii inimgruppe kui kõiki teisi nähtusi. Kasutame ju mõisteid nagu: lapsed ja vanurid, pärnakad ja tallinlased, koerad ja kassid. Miks siis ei võiks vajaduse korral teha vahet nende kaasmaalaste vahel kes elavad Eestis ja mujal? Muidugi võib. Aga teineteise puuduste ja probleemide võimendamise tunnevad rõõmu vaid eestlaste lõhestajad ja vaenlased – ja neid teatavasti leidub.

Kes on väliseestlane?

Kas iga eestlane, kes elab väljaspool Eestit, on väliseestlane? Kas väliseestlased moodustavad selgelt piiritletud grupi? Ainus asi, mis neid Eesti eestlastest eristab on see, et nende kodu asub juba aastaid väljaspool Eesti piire. Muus osas on väliseestlastel sama palju sarnasusi ja erinevusi kui teistel inimestel. Ei ole nad paremad ega halvemad ja ega need piirid kodu- ja väliseestlaste vahel pole alati väga selged. Mitmed eestlased elavadki osa aastast Eestis ja teine osa mujal, nii kuidas nende tööd, huvid ja võimalused

lubavad.

On üldse raske selgitada, kes on eestlane ja kes ei ole. Välismaal on suhteliselt palju rahvuslikult teadlikke ja aktiivseid eestlasi, aga on ka tuhandeid pool-, veerand- ja kaheksandikeestlasi, kellel on mingid eesti juured, aga kes on oma uue asukohamaa rahvasse ja kultuuri assimileerunud ja võib-olla ei teagi ega hooli kuigi palju oma päritolust. On ka puht-etnilisi eestlasi, kes sihikindlalt püüavad ümber rahvustuda. Kuidas neid arvestada? Võiks ka küsida, kuidas liigitada välismaal elavaid Eesti kodakondsust oma-vaid muulasi, aga see arutelu jäägu teiseks korra.

Kord saavutati ühel konverentsil üldine üksmeel selles, et eestlaseks võiks pidada seda inimest, kes ise peab ennast eestlaseks ja keda ka enamik tema kogukonnast tunnistab eestlaseks. Sama definitsioon võiks kehtida väliseestlaste kohta. Nii oleneb kuuluvus teatud rahvusse pigem inimese soovist, keelest ja kultuurist kui tema nimest, esivanematest või kodakondsusest.

Suhtumine väljarändajatesse ja pagulastesse

Kodumaa on püha. Kirjanduses, kunstis ja rahvateaduses ülistatud armsa kodumaa mahajätmine, ükskõik mis põhjustel, on mitmetele inimestele arusaamatu ja võrreldav ko-

dumaa reetmisega. Eriti tautitavaks peetakse kodumaalt lahkumist rasketel aegadel, kui seal eriti oleks vaja töökäsi või kaitsjaid, olgu see lahkumine aset leidnud vene keisrite valitsusaja või viimase maailmasõja ajal. Mahajääjad on tihti petunud ja tunnevad süütunnet, mis sageli moondub lahkujate hukkamõistmiseks. Väljarännet on vahel isegi peetud „rahvuslikuks haiguseks“, mille ravimiseks on kodumaal levitatud hirmulugusid lahkujate rumalusest, raskustest ja ebaõnnestumistest.

Et õigustada oma enda kohalejäämist, halvustasid mitmed allesjäänud inimesed neid, kes lahkusid. Väljarändajad tehti patuoinasteks ja süüdlasteks paljude negatiivsete nähete eest ühiskonnas. Sama taktikat ja argumentatsiooni, riikliku propaganda võimendusel, kasutasid nõukogude võimud sõjaaegsete pagulaste laimamiseks, mispärast isegi tänapäeval on Eestis nõukoguliku maailma-vaate pooldajate hulgas tunda vaenulikkust suhtumise väliseestlaste vastu. Õnneks on positiivne suhtumine palju tavalisem.

Esimesed väljarändajad

Eestlased on siirdunud välismaale suuremal arvul juba alates 19. sajandist, kui tuhandet vaesed talupojad läksid Venemaale ja Ukrainasse, hiljem ka Põhja-Ameerikasse, et leida uut maad ja paremat elu kui vaeses keisriaegses Eestis. Eesti kogukondi ja seltse loodi ka Hiinas, Aafrikas ja Lõuna-Ameerikas. Nende esimeste väljarändajate järeltulijad on tänaseks pea-aegu kõik assimileerunud ja oma eesti keele kaotanud. Selle tulemusena tutvustavad ennast näiteks Kanada Alberta osariigis paiknevad eestlaste järeltulijad järgnevalt: „We are proud to be Canadians of Estonian origin!“ (Oleme uhked eesti päritoluga kanadalased!)

Ka endistes eestlaste asundustes Venemaal, Ukrainas ja Kasahstanis leiab täna vaid väheseid eesti keelt säilitanud inimesi.

Sõjaaegsed pagulased

Teine suur inimeste lahkumine Eestist toimus seoses teise maailmasõjaga, kui kümneid tuhandeid eestlasi evakueeriti ja küüditati ning mobiliseeriti saksa ja vene võõrvägedesse ja viidi võõrale maale. Umbes 3000 noormeest pääsesid Soome, et seal vabatahtlikena võidelda pealetungiva punaarmee vastu. Septembris 1944 põgenes umbes 70 000 inimest igast ühiskonnakihi nõukogude terrori eest läände, peamiselt Rootsi ja Saksamaale ja sealt hiljem edasi ülemeremaadesse.

Oma kultuuri ja ühiste huvide kaitseks löid eestlased mitmes lääneriigis suurel arvul seltse ja organisatsioone. Tavalised

olid koolid, koorid, teatrid, rahvatantsurühmad, kirjastused, spordiseltsid, kogudused, akadeemilised, teaduslikud ja poliitilised organisatsioonid, vanuritele vanadekodud ja noortele skautlus ja suvekodud. Osteti mitmes kohas ühisüritusteks ja kooskäimiseks Eesti Majad ja vabaõhupiirkonnad. Aastal 1958 oli vaid Rootsis registreeritud üle 730 eesti organisatsiooni. Tänapäeval on väliseesti organisatsioonid terves maailmas ligi 600.

Väljaränne peale taasiseseisvumist

Kolmas suur väljaränne Eestist on toimunud peale taasiseseisvumist 1991, kui kümneid tuhandet, eriti noored ettevõtlikud naised, on läinud välismaale õppima ning õnne ja tasuvamat tööd otsima. Peamine sihtmaa on olnud Soome, kuhu on läinud üle 30 000 eestlast. Suured hulgid on läinud ka Rootsi, Saksamaale, Belgiasse, Iirimaa, Hispaaniasse, USA-sse, Kanadasse ja Austraaliasse.

Väliseestlaste vabadusvõitlus

Kuigi sõjaaegsete pagulaste poolt loodud organisatsioonides tegeleti erinevate huvialadega ja tihti vaieldi ja isegi tülitseti omavahel, siis oli kõiki ühendavaks sihiks, et kõikvõimalikel seaduslikel viisidel võidelda Eesti vabaduse eest. See tähendas, et esineti lugematute kõnede, artiklite, pöördumiste, demonstratsioonide ja kultuuriürituste kaudu vaba maailma avalikkusele ja juhtidele, et tutvustada Eesti olemasolu ja et nõuda Nõukogude Liidu okupatsiooni lõpetamist Eestis.

See informatsiooni- ja lobi-tegevus muutus eriti mõjukaks siis, kui seda hakkasid teostama pagulaste teisest põlvkonnast võrsunud hea kohaliku keele ja vajaliku tutvusringkonnaga haritlased.

Selleks, et poliitilist ja kultuurilist tegevust paremini koordineerida, loodi suurema eestlaste arvuga riikides (USA, Kanada, Rootsi, Inglismaa, Saksamaa, Austraalia jt) keskorganisatsioonid, mis omakorda ühinesid Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu (ÜEKN) tiiva alla. Loodi ka mitmed organisatsioonid koostööks teiste okupeeritud Kesk- ja Idaeuroopa riikide esindajatega läänes.

Väliseestlaste arvukus

Küsitakse tihti, kui palju eestlasi tänapäeval elab välismaal. Selle peale vastavad mõned teadlased 120 000, teised 170 000. Kuna mitte keegi pole suutnud kõiki väljarändajaid registreerida, siis räägime hinnangutest. Minu hinnangul elab eesti juurtega inimesi väljaspool Eestit vähemalt 200 000. Ainult viimastel aastakümnetel on Eestist lahkunud umbes 40

000 inimest ja aastate jooksul ka väliseestlased paljunevad.

Tooksin ühe näite. Minu vanemad saabusid Rootsi 1944 koos üheaastase lapsega. Täna on neil 25 järeltulijat, kes rahvuselt on vähemalt 50 protsenti eestlased. Sarnaseid näiteid on lugematuid. Kui vaid iga kolmas Eestist pärit abielupaar oleks sama viljakas, siis oleks täna ainult Rootsis ligi 100 000 eesti juurtega inimest – ja selline arvestus polegi väga eba-realistlik.

Edukas töö ja hariduse kaudu

Kuidas on eestlased hakkama saanud välismaal? Üldine arvamus on, et hästi. On muidugi nii, et parema meelega räägitakse edukatest kaasmaalastest ja et teised vaikitakse maha. Siiski võib muretult väita, et paljud väliseestlased aastakümnete visa töö ja hea hariduse kaudu saavutasid edu ja erakordselt hea maine oma asukohariikides. See kehtis nii idas kui läänes.

Nii väljarändajad kui poliitilised põgenikud pidid võõral maal alustama uut elu tihti alustades nullist, tühjade kätega. Pingutati keskmisest enam, et endale luua hea kodu ja et oma lastele võimaldada head haridust, teades, et see tagab edu ühiskonnas. Vabas läänemaailmas oli see – teadagi – lihtsam kui Venemaal, okupeeritud kodumaal või mujal diktatuuririikides.

Eestlaste maine välismaal

Eestlaste hea kuulsus välismaal kahjuks mõranes märgatavalt peale Eesti taasiseseisvumist, kui välismaale tuli Eestist liiga palju seiklejaid ja kahtlaseid tegelasi. Peale edukat ja imetletud „lulvat revolutsiooni“ seostati Eestit välismaal meediate peamiselt korralageduse, kriminaalsuse ja muude negatiivsete nähtustega. Allakäiku karmilt sümboliseerivaks sündmuseks kujunes reisilaeva Estonia traagiline hukkimine segastel asjaoludel Läänemerele sügisel 1994. Eestis asendusid esimesed soovunelmad väliseestlaste võimete ja omaduste kohta pettumusega, kui mitmed kodueestlased pidid oma korterid ja majad tagastama läänest kohale tulnud endistele omanikele.

Eesti Vabariigi hilisema majandusliku ja poliitilise eduga, NATO ja Euroopa Liidu liikmeks saamisega, Eurovisiooni lauluvõistluse võidu ja sportlike saavutustega on üldine Eesti ja eestlaste rahvusvaheline maine jälle tõusnud. Lisaks on nii ametlikud kui isiklikud suhted välis- ja kodueestlaste vahel tihenunud, mille tulemusena erinevused ja erimeelsused on vähenenud.

Vajame oma kultuuri võõrsil

Kui inimesed asuvad elama

kaugale oma kodumaast ja kultuurikeskkonnast, siis hakkab suuremat osakaalu nende elus mängima rahvuslik kuuluvus. Kui mitte varem, siis välismaal elades tunneb ka eestlane, et on tähtis või vähemalt mugav ja mõnus säilitada oma emakeelt ja kultuuri, et kohata kaasmaalasi ja nendega tuttavas keeles mõtteid vahetada ühiste huvide ja kogemuste üle. Kui perekonda sünnivad lapsed, siis on nendega loomulik suhelda oma emakeeles.

Nii tekkisid ja tekivad ka tänapäeval väliseesti kogukondades eesti seltsid, lasteaaiad, koolid ja kogunemispaigad. Mõnes linnas võtavad peale Eesti taasiseseisvumist saabunud kaasmaalased üle vanad organisatsioonid ja puhuvad neisse uut elu. Mujal luuakse uued ühendused vastavalt vajadustele ja võimalustele. Mitmel pool toimub hea koostöö „uute“ ja „vanade“ vahel, mõnes kohas ikka võõrastatakse ja ei usaldata täielikult teineteist. Suhtumine oleneb tihti juhtivate tegevlaste hoiakuid mõlemal poolel, aga varem või hiljem tuleb igas jätkusuutlikus väliseesti organisatsioonis põlvkonnavahtetus, uute tegevuste ja uute inimestega.

Väliseestlaste eesti keel

Sõjaegsete pagulaste järglaste keel erineb märgatavalt tänapäeva moodsast eesti keelest. See keel, mida paguluses räägiti, oli ju 1940-date aastate keel. Seda võimaluste piirides säilitati, aga ei arendatud. Pigem võiks rääkida taandarengust. Teisel ja järgnevatel väliseesti põlvkondadel sai asukohamaa keel peamiseks suhtluskeeleks. Eesti keele sõnavara vähenes, keelelised vead saenesid ja juurde tuli võõras aktsent. On vahest lausa koomiline kuulda, kui erinevalt räägitakse erinevates riikides eesti keelt.

Tõsisemaks probleemiks on, et mitmes riigis räägivad nüüd isegi 60-aastased eestlased, rääkimata noorematest, omavahel suheldes peamiselt asukohamaa keelt. Üheks põhjuseks on muidugi segaabiellud, mis on ettekäändeks mitmes seltskonnas rääkida vaid kohalikku keelt, aga tihti on põhjuseks lihtsalt mugavus ja oma emakeele alahindamine. Ja kui mõned väliseestlased siiski vestlevad omavahel eesti keeles, siis juhtub sageli, et neid noomitakse, et eesti keele rääkimine on ebaviisakas asuko-

hamaa põliselanike vastu, kes seda keelt ei valda.

Tuhanded mitteoskajad

Peame paratamatult leppima teadmisega, et väliseestlaste hulgas on olemas kümneid tuhandeid eesti juurtega inimesi, kes enam ei valda eesti keelt isegi suhtlustasandil, aga siiski mingil määral tunnevad huvi oma kultuuri ja päritolu vastu. Kuidas nende huvi eestluse vastu säilitada ja suurendada? Mida saab Eesti neile pakkuda ja mis kasu on neist Eestile?

Läänepoolsete selliste muukeelsete eestlaste hulgast tulevad juba paljud tänased Eesti turistikud, investorid ja isehakanud Eesti poliitiliste ja majanduslike huvide kaitsjad maailmas. Tuhanded neist toetasid suurt tähelepanu äratanud filmi „The Singing Revolution“ tootmist ja levitamist. Eesti valitsus on deklareerinud, et Eesti on huvitatud koostööst iga inimesega, kes tema vastu positiivset huvi näitab. Nüüd on vaja sellele huvi ja koostööle leida konkreetseid väljundeid.

Väliseestlased idas

Eestlased Venemaal ja terve endise Nõukogude Liidu aladel on sõja ja poliitiliste tõmbetuulte tulemusena palju raskemas olukorras kui saatusekaaslastel läänes. Kui läänes soosisid väliseestlaste arengut ja jõukust demokraatlike riikide seaduslikkus ja turumajandus, siis vastaval määral pärssis kommunistlik diktatuur ida-eestlaste nii majanduslikku kui kultuurilist arengut, kui neil üldse õnnestus stalinistliku terrori ja maailmasõja ajastul ellu jääda. Ka rändas algselt Venemaale peamiselt vaene ja vähese haridusega talurahvas, kelle jõukus ja mõjuvõim uuel maal kogu aeg on piiratud olnud. On seepärast selge, et idas vajatakse nüüd rohkem abi oma eesti kultuuri säilitamisega, niipalju kui see üldse on võimalik.

Rahvuskaaslaste programm

Väliseestlastega suhtlemiseks, nende sidumiseks Eesti arenguga ja nende eesti keele ja kultuuri säilitamiseks on Eesti Vabariigi valitsuse ülesandel loodud ja vastu võetud riiklik arengukava „Rahvuskaaslaste programm“. Selles on sõnastatud sihid ja suunad, kuidas riik tahab toetada eesti keele ja kultuuri ning kultuuripärandi säilitamist välismaal. Toetatak-

TOETAGEM RAHVUSKAPITALI KORJANDUST!

Käesolev üleskutse on Austraalia Eesti Seltside Liidu (AESL) juhatuselt rahvuskaaslastele palvega toetada selle aasta Rahvuskapitali korjandust.

Rahvuskapitalil on väga tähtis ülesanne eestluse säilitamisel Austraalias. Rahvuskapital annab iga-aastast toetust mitmele eestlaste üritusele ja organisatsioonile. Ilma kaasmaalaste toetusteta oleks nende tegevus suuresti kitsendatud või võimatu.

Korjandus kestab sel aastal kuni 30. juunini.

Kõiki lahkeid annetajaid ette tänades, Raivo Rähni, AESL abiesimees, Rahvuskapitali juhataja

Austraalia Eesti Seltside Liidu Rahvuskapitali 2010. a korjandus

Annetuse suurus \$.....

Annetaja nimi (trükitähtedes).....

Elukoht (linn, osariik).....

Tšekid palume kirjutada Council of Estonian Societies in Australia nimele ja saata koos selle väljalõikega AESL laekurile aadressil: Mrs Milvi Vaikma, 83 Devereaux Street, Oak Park, VIC 3046

Koristustalgud Rookwoodi Eesti kalmistul

toimuvad laupäeval, 29. mail algusega kell 8.30. Loodame rohket osavõttu!

se koole ja kursusi, kultuuri-üritusi, arhiivide korrastamist, ajaloo uurimist, sidemete pidamist, tagasipöördumist, kiriklikku tegevust ja väliseesti ühiste kinnisvarade säilitamist. Käesoleval aastal on selleks ettenähtud toetusi vähemalt 12 miljoni krooni ulatuses. Rahvuskaaslaste programmi tegevust juhib asjatundjatest koosnev nõukogu, mille esimeheks on haridusminister Tõnis Lukas.

Rahvuskaaslaste veebileht

Täpsemat teavet väliseestlaste ja Rahvuskaaslaste programmi kohta võib leida interneti veebilehelt www.eesti.ee/rahvuskaaslastel, kus on kirja pandud väliseestlaste ajalugu, ligi 600 väliseesti organisatsiooni kontaktandmed ja üle 100 asutuse Eestis, mis tegelevad väliseestlaste kultuuripärandiga või on teistmoodi seotud Rahvuskaaslaste programmiga. Huvilised leiavad sealt palju lugemist.

Kasu nii Eestile kui väliseestlastele

Lõpuks võiks küsida, mis kasu on Eestile väliseestlastest ja nende tegevuse toetamisest? On üldtunnustatud fakt, et suhteliselt väikesel Eesti riigil ja rahval on juba olnud palju kasu oma arvukatest kaasmaalastest välismaal. Nad on Eestile suureks ressursiks, mille eest tasub hoolt kanda. Nad kasutavad oma

tutvusi, teadmisi ja keeleoskusi oma asukohariikides Eesti poliitikute, kultuuritegelaste ja ärimeeste toetuseks. Nad tegutsevad kui vabad, mitteametlikud Eesti esindajad, kelle tegevusvõimalused vahest on suuremad kui Eesti Vabariigi ametlikel välisesindustel. Väliseestlaste poliitiline lobitegevus kiirendas Eesti vabanemist ja liitumist läänemaailmaga ja väliseestlaste poolt korraldatud koolitused, investeerimised ja humanitaarabi on Eesti majandust ja ühiskonda jõuliselt edasi viinud. Eesti arengule on oma panuse andnud mh. väliseestlastest ministrid, ametnikud, ettevõtjad, teadlased ja isegi praegune Eesti Vabariigi president.

Ja mida tahavad väliseestlased saada Eestist? Enamasti lihtsalt rahvuslikku identiteeti, ühtekuuluvustunnet ja abi oma kogukondades eesti keele, kultuuri ja kultuuripärandi säilitamisega. See loob aluse viljakaks koostööks, millest saab tulla ainult võitjaid!

Tallinnas, 16.04.2010

Aho Rebas
ÜEKN esindaja Eestis,
Haridus- ja teadus-
ministeeriumi nõunik
aho.rebas@hm.ee

Melbourne Eesti Ühing KODU pidas oma aastakoosoleku ning jätkab 2010 aastal koosseisus:

- Esimees - Bruno Metsar
- Abiesimees - Sirje Jõgi
- Sekretär - Diana Ritchie
- Abisekretär - Reet Jõgiste
- Laekur - Milvi Vaikma
- Kodulehekülg - Rein Valling
- Maret Wacadlo - portfellita
- Ants Noormets - portfellita
- Rait Sool - portfellita
- Indrek Jõgiste - portfellita

Tellige
MEIE KODU
02 9212 2113

www.eesti.ee/rahvuskaaslastel

Mälestame kurbuses

EVALD MÕISA't

Avaldame kaastunnet tema perekonnale

Hugo ja Ene Mitt

Surma läbi lahkusid kaks meie sõpra

**EVALD MÕISA
ARNOLD MIKKOR**

Mälestavad Brenda ja Thomas Rossmann

